

A Magyar Aktuárius Társaság szakmai ajánlása Nem-élet termékterv díjkalkulációjával szembeni aktuáriusi elvárások

Elfogadás, hatályba lépés

Az alábbi figyelemfelhívó szakmai ajánlást a Magyar Aktuárius Társaság az aktuárius szakmai ajánlások elfogadása rendjére vonatkozó hatályos szabályzatnak megfelelően 2008. április 07-én elfogadta.

Az ajánlásban foglaltakat minél hamarabb, de legkésőbb a 2008. június 30. után készített nem-életbiztosítási terméktervek esetében ajánlott alkalmazni.

Az ajánlás tartalma

A Bit által rögzített előírások mellett a díjkalkulációnak a szerződésfeltételekkel összhangban állónak kell lennie, az abban vállaltakat kell hiánytalanul és követhetően leképeznie az alábbi módon kialakított témakörök megfelelő részletezése által:

1. Kiinduló adatok rögzítése
 - 1.1. a kockázat(ok) felméréséhez alkalmazandó **saját kártapeztalatok** és/vagy
 - 1.2. hozzáférhető **hivatalos statisztikai** adatok és/vagy
 - 1.3. anyavállalati, viszontbiztosítói, társbiztosítói **külső kár-, kockázati- adatok**
 - 1.4. mindezek hiányában
 - 1.4.1. lehetőség szerint **független szakértői becslések** a várható káralakulásról (kárgyakoriság, bekövetkező károk eloszlása...)
 - 1.4.2. a kockázattal megegyező, illetve nagyon **hasonló biztosítási termékek díjszabásai**
2. Az alkalmazott **kalkulációs eljárás** elemeinek leírása
 - 2.1. A kalkulációs **paraméterek** rögzítése
 - 2.1.1. a **várható kárszükséglet** becsléséhez használt értékek
 - 2.1.2. a **biztonságos kárfedezet** előállításához szükséges paraméterek
 - 2.1.3. a **kezdeti/megújítási költségek** fedezetéséhez használt paraméterek
 - 2.1.4. a biztonságos **folymatos költségfedezet** (pl. kárrendezési, igazgatási) paraméterei, esetlegesen: elégségességük indoklásával
 - 2.1.5. esetlegesen: a díjba foglalt **eredményelvárás** szoros összefüggésben a termék által generált tőkeszükséglettel
 - 2.2. A kalkulációs eljárás során tett egyéb feltevések, **díjkalkulációs elvek** rögzítése
 - 2.3. A **számítás** - bármikor ismételt elvégezhető és a díjszabással azonos eredményre vezető - **menetének leírása** és/vagy
 - 2.4. Az alkalmazott **modell rögzítése**, abból a díjszabás előállításának levezetése
3. A kalkulációban foglalt **biztonságos kárfedezethez szükséges szerződésszám**, és a kiegészítő adatoknál szükséges üzleti tervben foglaltakkal lévő összhang bemutatása.
4. A kalkuláció ellenőrzését szolgáló **adatgyűjtés**, és az abból történő későbbiekben rendszeres tervezett **monitoring elemzések** részletes bemutatása.

5. Tartalékképzés és a termékterv kapcsolata részletesen kitérve valamennyi tartalék fajtára vonatkozóan. Lehetséges, hogy a kockázat természete vagy a szerződésfeltételek a Tartalékolási Szabályzat eljárásaitól eltérő tartalékkezelést indokolnak. Ezeket a díjkalkulációban kell rögzíteni.

A díjkalkuláció kialakítása során az alábbi elveket kell figyelembe venni:

- A kiinduló adatok bemutatásánál különös figyelmet kell fordítani, a felhasznált adatok minőségére, azokban található hibák számára, valamint ezen hibák szűrési technikájának bemutatására.
- Amennyiben a felhasznált adatok nem pontosan a kalkulációhoz szükséges kockázatra vonatkoznak, szükséges a különbségek részletes bemutatása, és a különbségek kezelésére alkalmazott módszer részletezése.
- Ügyelni kell arra, hogy a rendelkezésre álló statisztikákat, a károk jellemzőit, illetőleg a kockázati kitétségeket mindig jól meghatározott időszakokra kell vonatkoztatni. A károk figyelembe vétele során az adott időszakban bekövetkezett károokra kell tekintettel lenni. A bekövetkezett károk figyelembe vétele során tekintettel kell lenni a késői károokra is.
- Amennyiben a kárfelhasználás illetve a költségek szempontjából releváns, úgy tekintettel kell lenni az alkalmazott statisztikák keletkezése és a felhasználása közötti eltelt időben bekövetkezett árváltozásokra.
- A nem-élet szerződések a társaságok részéről is gyorsan megszüntethetők, illetve tapasztalat vagy szükség szerint új díjszabások készítése/bevezetése is gyorsan lehetséges. Ezért tapasztalat ill. adatok hiányában is elfogadható, hogy egy-egy termék bevezetését anyavállalati, viszontbiztosítói, külföldi és/vagy belföldi díjszabások alapján, illetve (lehetőleg független) szakértők által készített tanulmányok, becslések alapján készüljenek. Ezekben az esetekben a társaság elemi érdeke az óvatosság, a minél teljesebb körű saját kárstatisztika felépítése és a termék folyamatos ellenőrzése (utókalkuláció).
- Minden társaság elemi érdeke a tisztánlátás, azaz a vállalt kockázattal és kapcsolódó részeivel összhangban álló díjszükséglet felmérése, ismerete és lehetőség szerinti alkalmazása – és üzleti titokként való kezelése! A terméktervek, díjszabások sokszor más, pl. üzletpolitikai szempontokat is figyelembe kell, hogy vegyenek. Olyanokat, amelyek díjkalkulációbeli részletes rögzítése nem várható el. Ezekben az esetekben ezen tényezők olyan mértékű bemutatása szükséges csupán, mely alapján a végleges díj kialakítása még logikusan áttekinthető.
- Amennyiben a termék működését viszontbiztosítás kíséri, mely jelentősnek tekinthető (a VB díj meghaladja a termék díjának 60%-át), akkor a viszontbiztosítási szerződés várható paramétereit, és annak a termék eredményességére vonatkozó tervezett hatását a díjkalkulációban be kell mutatni. A VB konstrukció módosulása esetén a díjkalkuláció ide vonatkozó részét is módosítani kell.

A második tervezetre beérkezett javaslatok felsorolása; az azokra adott válaszok

- 2. pont: Javaslat érkezett a ponton belüli sorrend megváltoztatására. Mindkét sorrend (eredeti, javasolt) megfelelő áttekinthetőséget biztosít, az eredeti megváltoztatását nem éreztük szükségesnek. Szándékosan nem akartuk a felsorolást munkafolyamati sorrendhez kötni, mivel többféle sorrendben és felépíthető a munkafolyamat, és azáltal, hogy a modell rögzítése a legutolsó sorban, egy olyan sorrendet választottunk, amely nem köthető konkrét munkafolyamathoz, így meghagyja a munkafolyamat kialakításának szabadságát.
- 3. pont: Javaslat érkezett, hogy részletesebb megkötések tegyünk az üzleti terv tartalmára vonatkozólag. Egyhangú véleményünk volt, hogy nem szerencsés ebben a dokumentumban az üzleti tervre vonatkozó kitételeket tenni, szigorúan a díjkalkulációval kapcsolatban fogalmazzunk csak meg javaslatokat. Az adott pontot kizárólag az üzleti tervvel történő kapcsolódás biztosítására szántunk, és nem kívánunk kitérni az üzleti terv tartalmára vonatkozólag.
- 5. pont: Megfogalmazás béli javaslat érkezett, a tartalomra vonatkozóan nem történt észrevétel. Az eredeti megfogalmazást továbbra is megfelelőbbnek éreztük. A „korábbi eljárások” kifejezést túlságosan definiálatlannak éreztük.
- Elvek első pont: kiegészítő mondat hozzáfűzésére érkezett javaslat. Az addicionális mondat hozzáfűzésével nem éreztük, hogy a bekezdés tartalmi jelentése jelentős mértékben bővülne, pusztán a téma más szavakkal történő megközelítését láttuk benne.
- Elvek második pont után addicionális pont beszűrésére érkezett javaslat: A javaslatot fontosnak éreztük egyhangúlag elfogadtuk. Az utolsó mondatot azonban feleslegesnek éreztük, mert egy részét lefedi az első két pont tartalma, másrészt a mondat utolsó részét evidensnek, túlhatározottnak éreztük.
- Még egy addicionális pont beszűrésére érkezett javaslat: A javaslatot fontosnak éreztük, változtatás nélkül elfogadtuk.
- A többi javaslat elírások korrekciója volt, melyeket elfogadtunk.